

Bilans płatniczy Polski: szybki wzrost deficytu (komentarz do danych NBP)

- **I kwartał 2022 roku był trzecim kwartałem z deficytem na rachunku bieżącym bilansu płatniczego. Relacja tego deficytu do PKB wyniosła 6,0 proc., czyli osiągnęła poziom, który jest niewiele niższy od poziomu ostatnio zaobserwowanego w okresie kryzysu finansowego w latach 2007-2008.**
- **Powodem jest wzrost deficytu w obrotach towarowych na skutek szybszego wzrostu dynamiki importu niż eksportu.**
- **Napływ środków unijnych, w tym o charakterze inwestycyjnym był znacząco niższy niż w I kwartale 2021 roku.**

Deficyt na rachunku obrotów bieżących bilansu płatniczego w I kwartale 2022 roku wyniósł 41,1 mld PLN, czyli 6,0 proc. w relacji do PKB. Pogorszenie salda obrotów bieżących z I kwartału 2021 roku było spowodowane przede wszystkim obniżeniem znaczącej nadwyżki w obrotach towarowych do deficytu (z 12,3 mld PLN do -29,9 mld PLN)¹. Eksport zwiększył się o 18,5 proc, a import o 33,9 proc. Wysoką dynamikę importu (przewyższającą dynamikę eksportu) odnotowano od II kwartału 2021 r., co było spowodowane wzrostem cen transakcyjnych paliw i towarów zaopatrzeniowych.

W I kwartale 2022 roku relacja salda obrotów bieżących do PKB (3-letnia średnia), wykorzystywana przez Komisję Europejską do wczesnej identyfikacji zagrożeń dla równowagi makroekonomicznej, znajdowała się nadal w przedziale -4 proc./+6 proc. PKB, a więc formalnie na bezpiecznym poziomie, ale pogarsza się.

Nadwyżka w handlu usługami pozostała na wysokim poziomie mimo dynamiki importu usług przewyższającej dynamikę eksportu usług przy jednoczesnym wzroście obrotów.

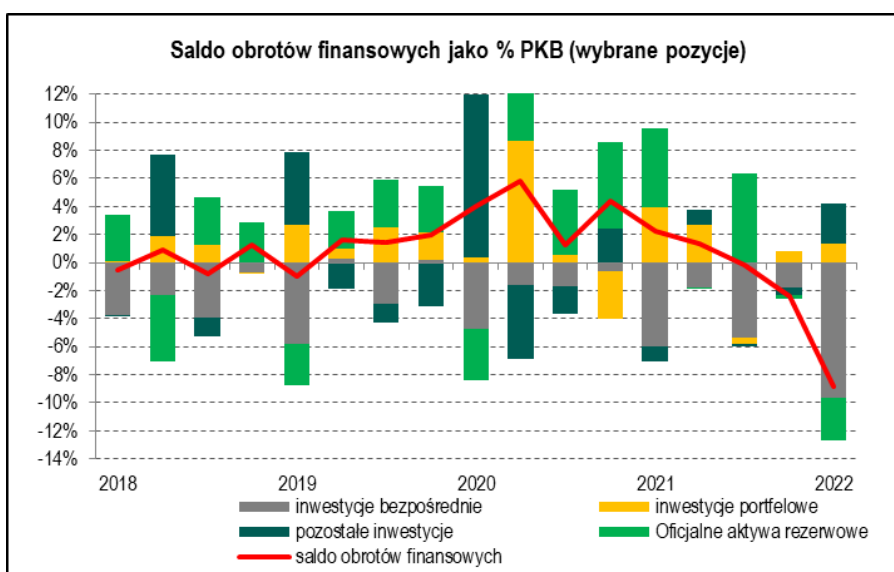
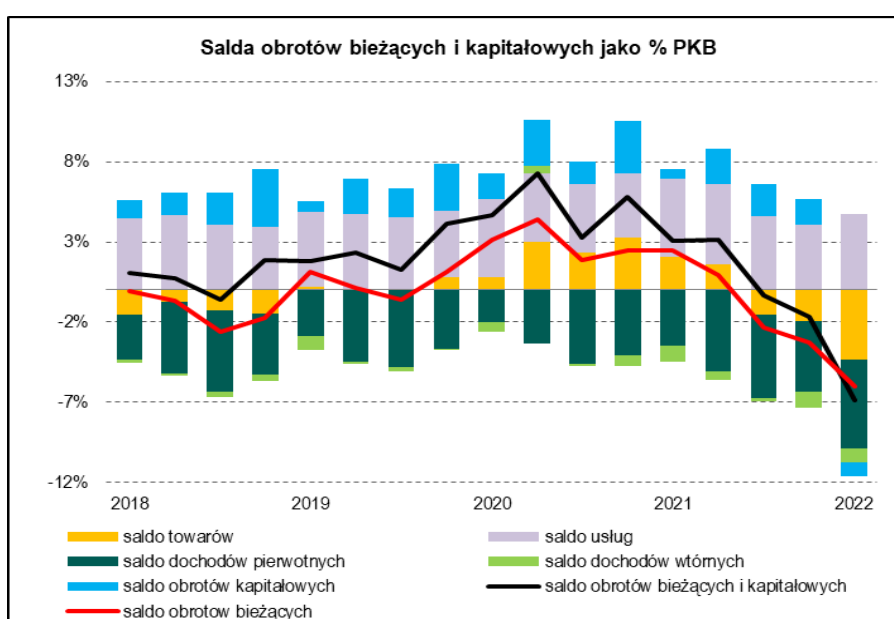
Deficyt dochodów pierwotnych wzrósł w 2022 roku w porównaniu do poprzedniego roku. Przyczyniło się do tego przede wszystkim zwiększenie dochodów zagranicznych inwestorów bezpośrednich. Środki przekazywane za granicę przez imigrantów pracujących w Polsce także wzrosły w porównaniu do poprzedniego roku.

Napływ środków unijnych wyniósł 17,8 mld PLN wobec 26,7 mld PLN. Fundusze o charakterze inwestycyjnym otrzymane z tytułu zakończonych i rozliczonych przedsięwzięć, które zostały zarejestrowane na rachunku kapitałowym bilansu płatniczego, wyniosły zaledwie 2,6 mld PLN w porównaniu do 10,6 mld PLN rok wcześniej.

¹ Wszystkie porównania w dalszej części komentarza odnoszą się do I kwartału 2021 roku.

W I kwartale 2022 roku **aktywa zagraniczne netto Polski zmniejszyły się** tzn. saldo rachunku finansowego bilansu płatniczego było ujemne. Zdecydował o tym wzrost inwestycji nierezydentów w Polsce (napływ kapitału) przewyższający wzrost polskich inwestycji za granicą (odpływ kapitału).

Zadłużenie zagraniczne brutto Polski wzrosło z 1,4 bln PLN na koniec I kwartału 2021 roku do ponad 1,5 bln PLN na koniec I kwartału 2022 roku, a jego relacja do PKB dzięki zwiększeniu wartości PKB zmniejszyła się z 60,8 proc. PKB do 55,7 proc. PKB. Relacja **międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto** do PKB poprawiła się z -43,1 proc. PKB do -39,2 proc. PKB przy pogorszeniu jej wartości (z -1,02 bln PLN do -1,06 bln PLN). Do kryterium równowagi makroekonomicznej (-35 proc. PKB) w stosowanej przez Komisję Europejską Procedurze Nierównowagi Makroekonomicznej (*Macroeconomic Imbalance Procedure – MIP*) jest coraz bliżej.

Źródło: opracowanie IPAG na podstawie danych NBP